

Munkahelyi veszélyek és ártalmak megelőzése a magánbiztonsági iparágban 4. rész

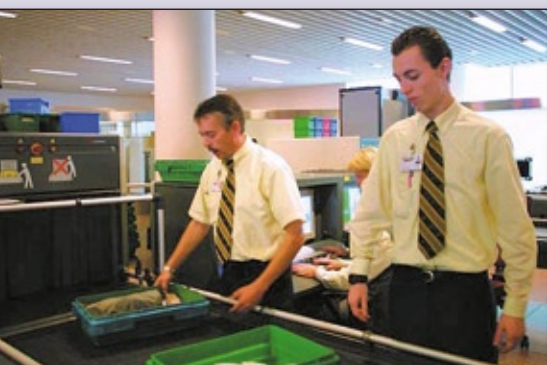
ÉLŐERŐS ÉS FELÜGYELETI SZOLGÁLTATÁS – EURÓPAI KÉPZÉSI KÉZIKÖNYV

Az UNI-Europa, a CoESS, a Brüsszeli Université Libre koordinálásával, több nemzeti biztonságvédelmi intézet és hat ország projektcsoportjainak közreműködésével született meg az a képzési kézikönyv, melyet olvasóink figyelmébe ajánlunk. A kézikönyv magyar fordítását a Magánbiztonsági Ágazati Párbeszéd Bizottság kezdeményezte. Publikálása a Detektor Pluszban a kiadó és az MBÁPB közötti megállapodás eredménye. Előző publikációink lapunk 2008. évi 10–11., 12. valamint 2009. 8–9. számában jelentek meg.

RADIOAKTIVITÁSSAL KAPCSOLATOS VESZÉLYEK

A radioaktív sugárzást kibocsátó berendezések használata vagy az olyan helyeken végzett munka, melyek radioaktív források közelében vannak, az emberi szövetek pusztulását vagy visszafordíthatatlan egészségségkárosodást okozhat. A koc-

kázat szintje a sugárzás mértékétől függ, melynek a munkavállaló ki van téve. Ez a kockázat azokra a munkákra jellemző, melyek során röntgengépeket használnak: beléptetés-ellenőrzés (repülőtér,

***Definíció – Biztosított terület:** olyan terület, ahol különleges biztonsági rendszabályok vannak érvényben a sugárzástól való védelem és a radioaktív szennyezés mértékének korlátozása érdekében. Az ilyen területekre történő beléptetés szabályozott.

Ellenőrzött terület: olyan terület, mely megfelelő védelemmel van ellátva annak érdekében, hogy megóvják a sugárzástól.

középületek stb. esetében) vagy postai küldemények, csomagok, bőröndök stb. átvilágítása során. Mindemellett azokat az órket is érinti, akik kórházakban, atomerőművekben stb. végzett munkájuk során ellenőrzött vagy biztosított* területeken is megfordulnak.

Figyelmeztető jelzések

Kockázati tényezők

- ▶ Szkenner, röntgenberendezések, ha hibásak, vagy használatuk nem megfelelő.
- ▶ Néhány egészen különleges munkahely, például kórházakban (radiológiai osztályokon), atomerőművekben stb.
- ▶ A biztonsági őr vagy olyan munkavállaló, akit nem képeztek ki röntgenkészülék kezelésére és/vagy nincs tisztában a kockázattal, vagy nincs tisztában sem a veszélyekkel, sem a megelőző intézkedésekkel, melyeket az ellenőrzött/biztosított területekre való beléptetéskor ismernie kell.

Megelőző intézkedések

A munkáltató köteles

- ▶ Munkavállalóinak a röntgengép használatáról szóló képzést biztosítani, és tájékoztatni őket a lehetséges kockázatokról, valamint a szükséges megelőző intézkedésekről.
- ▶ Biztosítani, hogy az ilyen típusú berendezéseket kizárólag képzett munkavállalók működtessék.
- ▶ A használati utasítást, valamint minden egyéb, a gép használatával kapcsolatos dokumentumot annak közvetlen közelében elhelyezni.
- ▶ Ellenőrizni a sugárzás forrásait (a szivárgások megelőzése végett).
- ▶ Jávahagyott (CE jelzéssel ellátott) gépeket használni, vagy biztosítani, hogy a használt gépek megfeleljenek az uniós szabálynak.
- ▶ Biztosítani, hogy a berendezést rendszeres műszaki ellenőrzésnek vessék alá.

A megbízó köteles

- ▶ Tájékoztatni a munkáltatót a munkahelyen lévő radioaktív forrásokról, valamint az ezekkel kapcsolatos kockázatokról és megelőző intézkedésekről.

A munkavállaló köteles

- ▶ Elkerülni, hogy a keze a sugárzás útjába kerüljön.
- ▶ A berendezés működésével kapcsolatos bármilyen rendellenességet jelenteni a felettesének.

- ▶ A sugárzásveszélynek kitett területen végzett szolgálat közben betartani a megfelelő óvintézkedéseket.
- ▶ Figyelembe venni az ellenőrzött/biztosított területeken elhelyezett figyelmeztető jelzéseket.
- ▶ Az ellenőrzött/biztosított területeken történő mozgás közben betartani az ezekre vonatkozó rendszabályokat.

■ Az egészségre gyakorolt hatások

A sugárzás hatása örökletes lehet (azaz károsodás érheti az érintett gyermekeit és azok leszármazottait is). Ha a biztonsági őr egészségét és biztonságát nem lehet garantálni, az egyedül végzett munkát feltétlenül el kell kerülni. Ellenkező esetben, ha a felmérés szerint ez lehetséges, a biztonsági őrnek minden szükséges garanciát meg kell kapnia. Arra, hogy munkáját biztonságos körülmények között, egészségügyi kockázat nélkül végezhesse.

A MUNKASZERVEZÉSEL KAPCSOLATOS KOCKÁZATI TÉNYEZŐK

Ide tartoznak azok az egészséget és biztonságot veszélyeztető tényezők, melyek a munka szervezésének módjából adódnak mind a cég, mind pedig az elvégzendő munka szintjén.

■ A kettős alárendeltség

A magánbiztonsági őrok igen különleges helyzetben vannak, mivel munkájukat a megbízó cég területén végzik. Ilyenformán kénytelenek beilleszkedni egy kettős alárendeltségi rendszerbe: egyrésztől meg kell felelniük a saját munkáltatójuk által támasztott szakmai követelményeknek, másrésztől ugyanezt megtenni a megbízó cég igényeinek megfelelően. Elméletileg ilyen helyzetekben minden érintett (a megbízó, a munkáltató, a biztonsági őr) kötelességei egyértelműen meg vannak határozva. Ennek ellenére, a területre jellemző alvállalkozói kapcsolatrendszer eredményeképpen, az érintett felek mun-

kában betöltött szerepe, kötelessége és felelőssége gyakran homályossá válik. Mindez feszültség és meglehetősen nagy stressz kialakulásához vezethet a biztonsági őrok számára.

A munkáltató számára ajánlott

- ▶ Tisztázni a megbízó, a munkavállaló és a saját szerepét, kötelezettségeit és felelősségét.
- ▶ Fejleszteni a kommunikációt, valamint megerősíteni a cég jelenlétét és támogatását munkavállalói számára a munkavégzés helyszínén.
- ▶ A kockázatmegelőzés témájában nyújtott képzés és tájékoztatás.
- ▶ Munkaidő.

■ Egyedül végzett munka

Bár az európai direktívák nem tiltják az egyedül végzett munkát, annak megkezdését minden esetben egy előzetes kockázatfelmérésnek kell megelőznie. Amennyiben ennek folyamán kiderül, hogy a biztonsági őr egészségét és biztonságát nem lehet garantálni, az egyedül végzett munkát feltétlenül el kell kerülni. Ellenkező esetben, ha a felmérés szerint ez lehetséges, a biztonsági őrnek minden szükséges garanciát meg kell kapnia arra, hogy munkáját biztonságos körülmények között, egészségügyi kockázat nélkül végezhesse.

■ Megelőző intézkedések

A munkáltató köteles

- ▶ Biztosítani, hogy az egyedül dolgozó munkavállalók gyorsan kapcsolatba tudjanak lépni valakivel.
- ▶ Rendszeres ellenőrzést biztosítani.
- ▶ Tájékoztatni a munkavállalót az esetleg felmerülő veszélyekről.
- ▶ Biztosítani a munkavállalók megfelelő kiképzését annak érdekében, hogy előre nem látható körülmények felmerülése esetén is kielégítően tudjanak cselekedni.
- ▶ A kockázatfelmérés során együttműködni a megbízó céggel annak érdekében, hogy az egyedül dolgozó munkavállalót esetlegesen érintő minden kockázatra fény derüljön.

A munkavállaló köteles

- ▶ Veszély esetén gyorsan értesíteni valakit (a saját céget, a megbízó céget, a rendőrséget).
- ▶ Biztosítani, hogy kommunikációs esz-

köze mindig jól működjön és elérhető közelségben legyen.

- ▶ Tájékoztatni a felettesét mindenről, ami az egészségére vagy biztonságára veszélyt jelenthet.

■ Az egyedül végzett munka kockázatai

- ▶ Támadások.
- ▶ Baleset vagy rosszullét, melynek esetében azonnali segítség igénybevétele szükséges.
- ▶ Vészhelyzetek, előre nem látható körülmények és fizikai támadások, amennyiben a munkavállaló nem tud ezekre megfelelően reagálni.

■ A munka ütemezése

Az olyan iparágakban, amilyen a magánbiztonsági is, melyekre a rugalmasság jellemző, sokszor nehéz (bizonyos állások/tevékenységek esetén) hónapokkal vagy akár hetekkel előre ütemezni a munkát. Ezt a problémát tovább nehezíti, hogy rendszeresen előfordul, hogy egy munkavállaló elhanyagolja a feladatait, vagy felmerülnek előre nem látható körülmények és szervezési problémák.

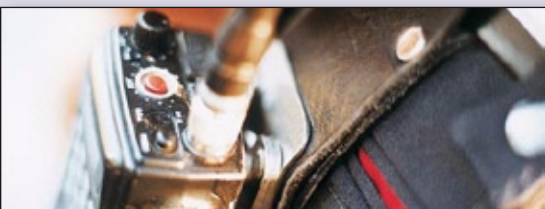
A munkáltatóknak ajánlatos olyan, a munka ütemezését megkönnyítő eljárásokat kidolgozni és alkalmazni, melyek segítenek a munkavállalóknak magánéletük szervezésében és abban, hogy időben, előre egyeztetni tudják a szolgálati beosztást érintő változtatásokat.

■ Humán erőforrás-menedzsment

A humán erőforrás irányításának és szervezésének kultúrája országról országra, sőt cégről cégre is különbözhet (például kis- és középvállalatok, valamint multinationális cégek esetében). Van azonban egy közös vonásuk: a biztonsági ipar munkavállalói és a hierarchiában fölöttük állók közötti kommunikáció gyakran korlátozott. A közvetlen kapcsolat hiánya utalhat a kommunikációs folyamat és az információáramlás hiányosságaira, valamint növelheti az őrok elszigeteltségérzését.

A munkáltató számára ajánlott

- ▶ Olyan vezetési stílust követni, mely minél nagyobb figyelmet fordít a munkavállalók véleményére és panaszaira, bevonva őket ezáltal a cég működtetésébe, így biztosítva, hogy azok igazán a cég részének érezzék magukat.

Munkahelyi veszélyek és ártalmak megelőzése a magánbiztonsági iparágban

- ▶ Elősegíteni a munkavállalók és előjárók vagy felettesek (a középvezetők) között annak a társas kapcsolatnak és támogatásnak a kialakulását, melyet előbbiek oly gyakran igényelnek, mivel ezeknek az embereknek szorosabb kapcsolata van a munkavállalókkal.

■ A kockázatmegelőzés témájában nyújtott képzés és tájékoztatás

A munkahelyen előforduló kockázatokra vonatkozó információ hiánya, valamint a munkavégzéshez alapvetően szüksé-

ges információ hiánya balesetekhez vagy munka közben szerzett betegségekhez vezethet.

■ Megelőző intézkedések

A munkáltató köteles

- ▶ A munkavállalót tájékoztatni az esetleges kockázatokról.
- ▶ A munkavállalót tájékoztatni a megelőző és védelmi intézkedésekről és lépésekről, mind a jövőben munkahelyül szolgáló létesítményt, mind az ott betöltendő állást vagy funkciót illetően.
- ▶ Ellátni a munkavállalót kielégítő mennyiségű és megfelelő információval, egészségére és biztonságára vonatkozóan egyaránt.

- ▶ Olyan képzést nyújtani, mely a végzendő munkára vagy a betöltendő funkcióra irányul.

- ▶ Továbbképzést biztosítani:

- a munkavállaló alkalmazásakor,
- a munkavállaló feladatainak módosulásakor vagy megváltozásakor,
- a munkavégzés során használt felszerelés változásakor,
- új technológiák bevezetésekor.

A munkavállaló köteles

- ▶ Képességeihez mértén vigyázni saját, valamint mindazok egészségére és biztonságára, akikkel szakmai feladatai ellátása közben kapcsolatba kerül, a munkáltatótól kapott képzésnek és utasításoknak megfelelően.